

Український державний університет залізничного транспорту

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

ГОСПОДАРСЬКА КУЛЬТУРА

II семестр 2023-2024 навчального року

освітній рівень другий (магістр)

**галузь знань 05 Соціальні та поведінкові
науки**

спеціальність 051 Економіка

освітня програма: - економіка підприємства

Час та аудиторія проведення занять: Згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

Харків – 2023

ГОСПОДАРСЬКА КУЛЬТУРА

2 семестр 2023-2024 курс силабус

Лекції: кожен тиждень, **Аудиторія:** згідно із розкладом

Практики: раз на два тижні, **Аудиторія:** згідно із розкладом

Курс має на меті сформувати та розвинути компетентності студентів, що у сукупності відносяться до загальнокультурних, ціннісно-сміслових, особистісного самовдосконалення, навчально-пізнавальних, творчих, інформаційних, комунікативних, а саме:

- здатність продемонструвати знання щодо основних змістовних категорій курсу;
- здатність продемонструвати знання щодо лінійних та нелінійних теорій соціально-економічного розвитку, та розуміння їх впливу на розвиток економіки;
- здатність продемонструвати знання і розуміння особливостей управління підприємствами з різними типами організаційної культури;

- здатність продемонструвати знання і розуміння механізмів формування та зміни господарської культури;
- здатність обґрунтовувати вплив соціокультурних, культурно-релігійних факторів на розвиток економіки та діяльність підприємств;
- здатність обґрунтовувати вплив факторів на формування господарської культури та вплив культури на діяльність організації;
- здатність оцінювати типи та силу організаційної культури підприємства;
- здатність оцінювати рівень якості трудового життя працівників;
- здатність будувати профіль «ідеальної» (еталонної) для підприємства господарської культури;
- здатність розробляти заходи, спрямовані на підвищення рівня якості трудового життя працівників;
- здатність до самостійного пошуку та відбору потрібної інформації щодо взаємозв'язку соціокультурних факторів і процесів та розвитку економіки за допомогою сучасних інформаційних технологій;

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви бажаєте отримати сучасні знання щодо впливу соціокультурних факторів на розвиток економіки, зрозуміти значення та вплив культурного коду на поведінку людини в економіці та формування специфіки управління організацією, її персоналом.

Якщо ви прагнете стати справжнім фахівцем у галузі оцінки та управління господарською культурою підприємства, знання та вміння якого будуть затребуваними на практиці, тоді вам просто обов'язково варто йти на цей курс!

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Курс вивчається протягом семестру і дає глибоке розуміння взаємозв'язку між соціокультурними факторами та розвитком соціально-економічних систем різних рівнів, починаючи з економіки у цілому і закінчуючи окремими підприємствами, а також знання та навички щодо визначення типу і сили господарської культури, моделювання її змін та розвитку, впливу на ефективність діяльності підприємства. Курс містить у своєму складі три змістові частини.

Перша присвячена вивченню Соціокультурних особливостей формування та розвитку соціально-економічних систем та особливостей економічної культури України в історичному аспекті.

Друга частина курсу присвячена вивченню господарської культури підприємства, зокрема факторів її формування, моделей, типів, методик оцінювання, а також

особливостей організаційної культури та якості трудового життя працівників підприємств залізничного транспорту.

Третя частина вивчає питання управління господарсько-культурними змінами в організаціях, у т.ч. моделі управління, що притаманні західній та східнослов'янській цивілізаціям, механізми формування та змін організаційної культури підприємства.

Курс складається з однієї лекції раз на тиждень, одного практичного заняття раз на два тижні. Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та індивідуальними завданнями. Студенти матимуть можливість закріплювати отримані знання та вирішувати практичні завдання як під час обговорень в аудиторії, так і під час виконання індивідуальних завдань та самостійного вивчення під керівництвом викладача.

Практичні заняття передбачають виконання групових завдань, розв'язання кейсів з організаційної культури підприємств, а також вирішення індивідуальних завдань та їх презентацію в кінці курсу. Виконання завдання супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційні та комунікативні компетентності.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<http://kart.edu.ua>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів.

Приклади питань для обговорення наведені у методичних вказівках до виконання практичних завдань та самостійної роботи.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Завдання на самостійну роботу:

В якості індивідуальних завдань передбачено розробку студентами розрахункової роботи (індивідуальні завдання, контрольна робота), що охоплює декілька найбільш важливих тем.

1. Господарство українських земель у прадавні часи.
2. Соціокультурні господарські групи і стилі життя .
3. Історія господарської культури.
4. Вивчення культури різних народів .

За вчасне та вірне виконання завдання нараховується **20 балів до поточного модульного контролю**. За вчасне та частково вірне виконання – від 15 до 25 балів. За невиконане завдання бали не нараховуються. Необхідний обсяг виконання завдання складає 50% на перший модульний контроль і 100% на другий модульний контроль.

Перебіг поточного виконання завдання та питання для обговорення надсилаються на email викладача або перевіряються ним особисто.

Відвідування лекцій:

Бали за цю складову нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50% лекційних занять у модулі без поважних причин. За відвідування кожної лекції нараховується 1 бал. **Максимальна сума становить 15 балів.**

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі – залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання управління прецедентами. Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей. Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці. Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власною залученості. **Максимальна сума становить 10 балів.**

Практичні заняття:

Оцінюються за відвідуваннями (до 3 балів), ступенем залученості (до 7 балів) та стислою презентацією виконаного завдання (до 5 балів). **Максимальна сума становить 15 балів.**

Модульне тестування:

Оцінюються за вірними відповідями на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). **Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.**

Залік:

- Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, відповівши на питання викладача (Додаток 1).

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент буде знати особливості впливу соціокультурних факторів на розвиток економіки та підприємств, риси економічної культури України та організаційної культури підприємств залізничного транспорту; оволодіє навичками аналізу організаційної культури підприємств, якості

трудового життя працівників; вміти виконувати оцінку організаційної культури підприємств та формулювати рекомендації щодо управління організаційно-культурними змінами.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультиватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

Додаток 1

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ ОРГАНІЗАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПІДПРИЄМСТВ

- 1 Концепції розвитку суспільства. Підходи до розуміння феномена

«цивілізація».

- 2 Лінійні теорії соціально-економічного розвитку
- 3 Концепція цивілізацій
- 4 Концепція Питирима Сорокіна: ідеаціональна, ідеалістична і чуттєва культури; ідеаціональна та чуттєва системи істини; ідеаціональна і чуттєва системи етики
- 5 Розвиток економіки в умовах ідеаціональної, ідеалістичної та чуттєвої культури
- 6 Взаємозв'язок концепцій розвитку суспільства та економічних стратегій. Закон соціокультурної ідентичності соціально-економічного розвитку
- 7 Визначення економічної культури.
- 8 Функції економічної культури.
- 9 Структура економічної культури. Організаційна культура у складі економічної культури.
- 10 Фактори, які впливають на формування економічної культури. 11 Обґрунтування доцільності вивчення господарської культури
- 12 Визначення господарської культури, її особливості та функції
- 13 Теоретичні моделі господарської культури
- 14 Фактори, які впливають на формування господарської культури
- 15 Підходи та методи вивчення господарської культури
- 16 Класифікація типів культури за методикою К. Камерона і Р. Куїнна
- 17 Класифікація типів культури за методикою вертикального та горизонтального аналізу
- 18 Сила культури
- 19 Напрями впливу культури на діяльність господарства
- 20 Вплив господарської культури на діяльність керівника
- 21 Вплив культури на персонал господарства
- 22 Соціально-економічні моделі сучасності та результати досліджень Г. Хофстеда. 23 Східнослов'янські країни на ментальній карті світу за Г. Хофстедом.
- 24 Ціннісні характеристики національних культур. Особливості прояву національної культури на рівні організації.

25 Порівняльна характеристика національних культур Сходу і Заходу (на прикладі національних культур США і Японії)

26 Специфіка розвитку господарської культури підприємств України

27 Основні ментальні особливості людини православної (східнослов'янської) і західної цивілізацій. Особливості господарського життя та системи управління, характерні для цих цивілізацій.

28 Порівняльний аналіз ієрархії цінностей особистості у православній (східнослов'янській) і західній культурах.

29 Філософська основа моделі управління східнослов'янської (православної) цивілізації.

30 Досвід господарювання трудового братства М. М. Неплюєва як приклад моделі управління східнослов'янської (православної) цивілізації.

31 Сучасні західні концепції менеджменту та зміна парадигми західної моделі менеджменту.

32 Порівняння моделей менеджменту двох цивілізацій.

33 Концепція якості трудового життя у західній теорії.

34 Концепція якості трудового життя: порівняльний аналіз православної моделі праці і сучасних західних теорій.

35 Фактори формування та шляхи підвищення якості трудового життя.

36 Оцінка якості трудового життя.

37.1 Щодо класифікації потреб людини та їх ролі у мотивації праці.

38 Методика оцінки якості трудового життя, задоволеності різними сторонами трудової діяльності, управлінням та організаційною культурою.